Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

Muistio

24.11.2025

VN/693/2025
VN/693/2025-MMM-55

HE 160/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi jätelain, ympäristönsuojelulain, hallintooikeuslain ja tuomioistuinlain muuttamisesta

Maa- ja metsätalousministeriö kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi jätelain, ympäristönsuojelulain, hallinto-oikeuslain ja tuomioistuinlain muuttamisesta. Ministeriö haluaa nostaa esille seuraavat näkökohdat hallituksen esityksestä lannoitelain ja lannoitevalmisteiden käytön näkökulmasta.

Ministeriö suhtautuu myönteisesti ei enää jätettä -sääntelyn kehittämiseen

Monet lannoitevalmisteet, yleisimmin orgaaniset maanparannusaineet ja lannoitteet, ovat raaka-ainepohjaltaan muun muassa maataloudessa, elintarvike- ja metsäteollisuudessa sekä kotitalouksissa muodostuvaa jätettä. Jätteitä käsitellään esimerkiksi kompostoimalla ja käsittelemällä biokaasulaitoksissa. Lannoitelain vaatimusten mukaisesti käsitelty jäte on edelleen jätettä, kunnes sille on tehty erillinen ei enää jätettä -päätös. EU:n lannoitevalmisteasetuksessa on säädetty jätteeksi luokittelun päättymistä koskevat kriteerit. Kansallisessa lainsäädännössä laatukriteerit ovat hieman väljemmät ja kustannukset ovat alhaisemmat, joten useimmat toimijat noudattavat ensisijaisesti kansallista lainsäädäntöä EU-lainsäädännön sijasta. Tämä tekee sääntelykokonaisuudesta monimutkaista ja sitä onkin edelleen tarpeen kehittää ja selkeyttää. Jätteeksi luokittelun päättymiseen liittyviä päätöksiä on toistaiseksi tehty suhteellisen vähän ja vaihtelevin perusteluin. Sääntelyn kehittäminen onkin oleellista kiertotalousalan kehittymisen kannalta.

Hallituksen esitykseen liittyvät näkökulmat

Maa- ja metsätalousministeriö pitää valitettavana ratkaisua jätteeksi luokittelun päättymiseen liittyvän päätöksen teon hajauttamista eri viranomaisille päätösten yhtenäisyyden kannalta, mutta näkee hyvänä asiana Lupa- ja valvontaviraston lausunnon sisällyttämistä osana ympäristölupaprosessiin sisältyvää päätöksentekoa.

Ehdotuksen mukaan aineen tai esineen luokittelua koskevan asian voisi edelleen ratkaista myös osana ympäristönsuojelulain mukaisen ympäristöluvan myöntämistä sekä ilmoituspäätöstä, jos luokitteluasia sisältyy vireille tulevaan lupahakemukseen tai ilmoitukseen.

Hallituksen esityksessä on asetettu sivutuotteeksi määrittelemisen ja jätteeksi luokittelun päättymistä koskevan hakemuksen ja hakemukseen liittyvän luokittelupäätöksen arviointiperusteet. Nämä kriteerit koskevat nähtävästi kuitenkin ainoastaan Lupa- ja valvontavirastossa tehtäviä päätöksiä, eivät ympäristöluvan osana tehtäviä päätöksiä.

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	s-posti, internet
Postadress	Besöksadress	Telefon	Fax	e-post, internet
Postal Address	Office	Telephone	Fax	e-mail, internet

Maa- ja metsätalousministeriö

PL 30
00023 Valtioneuvosto

Hallituskatu 3 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo.mmm@gov.fi

Maa- ja metsätalousministeriön näkemyksen mukaan molempien viranomaisten päätöksiä tulisi tasapuolisuuden ja päätösten yhdenmukaisuuden vuoksi koskea samat kriteerit. Kun tämän lisäksi vanhat aiemmin annetut päätökset jäävät voimaan, voi markkinoilla olla tuotteita ja sivutuotteita, joiden päätökset pohjautuvat hyvinkin erilaisiin kriteereihin. Vanhojen päätösten osalta olisikin ollut tarpeen harkita niiden pakollista uusimista jollakin aikavälillä.

Maa- ja metsätalousministeriön näkemyksen mukaan esityksessä on huomioitu hyvin tuotteita valvovien markkinavalvontaviranomaisten toimivalta ja tiedonsaantioikeus. Perustettava uusiomateriaalirekisteri lisää päätöksenteon avoimuutta ja pidämme tärkeänä, että rekisterin perustamiseen ja ylläpitämiseen osoitetaan riittävät resurssit.

Neuvotteleva virkamies Titta Berlin

Jakelu Eduskunnan ympäristövaliokunta